

Styggvassdalen

***

Referanse:

Hertzberg M., Lønnve, O. J. 2020. Naturverdier for lokalitet Styggvassdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2019. NaRIN faktaark. BioFokus. (Weblink til alle bildene fra lokaliteten: <https://biofokus.no/narin/?nid=7879>)

Referansedata

Fylke: Akershus
Kommune: Lørenskog
H.o.h.: 190-330 moh
Areal: 412 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2019
Inventør: MAH, OJL
Vegetasjonsone: sørboreal 100% (410 daa)
Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Undersøkellesområdet ble befart av Ole J. Lønnve og Maria K. Hertzberg (begge BioFokus) gjennom ordningen med frivillig vern, i regi av Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og grunneier. Det avgrensede verneforslaget ligger i tilknytning til en dalgang, Styggvassdalen, like øst for Losby bruk, i Lørenskog kommune, Akershus fylke. Området omfatter skogdekte lisider og et tjern, Styggvannet, ligger sentralt i området. Området er lavereliggende og utgjøres for det meste østvendte og vestvendte lisider og selve dalen.

Området har en fattig-intermediær berggrunn, hvor de øvre arealene for det meste har et tynt til manglende løsmassedecke, mens det ned mot dalbunnen er morenemateriale. Området domineres av arealer på middels bonitet, men det er også en del skog på høy bonitet. Vegetasjonen er variert og viser stor variasjon innenfor gradientene fattig-rik og tørt-fuktig. Rike vegetasjonstyper forekommer særlig i dalbunnen på bedre jordsmonn og i fuktige sig, og inngår stedvis også der berggrunnen er oppsprukket. Dominerende treslag er gran, men det er også høyt innslag av furu særlig i de høyereliggende og noe skinnere arealene både i nord og sør. Det er også spredte med osp, samt mindre innslag av andre treslag også.

Skogen i området kan karakteriseres som gammel og stort sett godt sjiktet og med god aldersspredning. I partier kan den også karakteriseres som nokså en-tosjiktet. For det meste er det naturskogspreg med større partier med mye død ved i forskjellige størrelser og nedbrytningsstadier, men i den vestvendte lisen ned fra Linfjellet er det i partier mer trivielle gran- og furuskoger med kun spredte dødved-elementer. Mindre områder med ungskog inngår i verneforslaget.

Det er oppdatert to naturtypelokaliteter innenfor verneforslaget, én lokalitet med 'gammel lavlandsfuruskog', samt én lokalitet med 'gammel lavlandsgranskog' (elementer fra både gran og furu inngår i begge lokaliteter). Begge lokaliteter har fått verdi svært viktig (A-verdi). Det er funnet signalarter og rødlistede arter knyttet til både gran og furu. Til sammen er det registrert 14 rødlistede arter (15 hvis man teller med mulig stankhvitkjuke EN), hvorav 7 (8) er regnet som truet. Av rødlistearter er det i denne omgang registrert lappkjuke (EN), prikkporekjuke (EN), hengekjuke (EN), skyggekjuke (VU), tyrivoksskinn (VU), gul snyltekjuke (VU), meldråpelav (VU), oransjekjuke (NT), hvit vedkorallsopp (NT), bølgekjuke (NT), rynkeskinn (NT), rosenkjuke (NT), og svartonekjuke (NT) ble funnet på svært mange læger spredt i lokaliteten. Huldregras (NT) ble trolig funnet i en av de mindre høgstaudeliene, men da området er kartlagt seint på sesongen er det forløpig noe usikkerhet knyttet til denne registrering. Trolig er det stort potensiale for flere kravfulle arter innenfor flere organisme-grupper og knyttet til flere ulike elementer som død ved, skog med stabilt høy luftfuktighet, samt trolig også rik bakke.

Verneforslaget "Styggvassdalen" anses som et middels godt arrondert område med stor grad av urørthet de siste tiårene. Verneforslaget skærer høyt-lavt på de målte gammelskogsparemetere og høyt-lavt på stedsbetingete parametere som rikhet, topografisk variasjon, vegetasjonsvariasjon og treslagsvariasjon. Funn av mange rødlistearter (også truede) både i denne omgang og tidligere, og trolig høyt potensiale for flere kravfulle arter i flere artsgrupper, gir høy skår på parameteren artsmangfold. Området skærer middels på størrelse. De største kvalitetene ved området er forekomsten av gammel gran- og furuskog som i større partier er svært dødved-rik, samt stor vegetasjonsvariasjon, med også rike typer, innenfor et forholdsvis lite område. Samlet vurderes verneforslaget "Styggvassdalen" å inneha nasjonale skogvern-kvaliteter (***).

"Styggvassdalen" vil i høy grad bidra til inndekning av mangler i skogvernet (Framstad et al. 2017). Området dekker i første rekke opp viktige mangler knyttet til inndekning av viktige mangelnaturtyper og generelle mangler.

Feltarbeid

Området er undersøkt av Ole J. Lønnve og Maria K. Hertzberg (begge BioFokus) i oktober 2019. Tilbudsarealet anses som godt nok undersøkt for å kunne presentere en nær optimal avgrensning av verneverdig areal innenfor de gitte arbeidsgrensene, og for å kunne foreta en rimelig sikker verdivurdering av området i henhold til gjeldene metodikk. Dette blant annet i støtte av høyoppløselige ortofoto.

Tidspunkt og værets betydning

Været og tidspunktet for feltarbeid var gunstig med hensyn til kartlegging av alle ettersøkte organismegrupper (karplanter, moser, lav, jord- og vedboende sopp).

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med frivillig skogvern i regi av Miljødirektoratet, Fylkesmannen og grunneiere. Tilbudsområdet som er vurdert omfattet et areal på 412 daa.

Tidligere undersøkelser

Området har tidligere vært kartlagt mhp. nøkkelbiotoper og naturtyper i skog (Blindheim 1999, Blindheim 2002), og en stor naturtypeavgrensning dekker mesteparten av undersøkelsesarealet. Denne naturtypen, Styggvann/Linfjell vest (BN00011203) er avgrenset som gammel barskog med verdi som svært viktig (A), bl.a. på bakgrunn av at den dekker hele gradienten fra sump til kolle og består av gammel skog med grove trær og relativt mye død ved av ulike slag. Det er imidlertid ikke registrert MiS-figurer (Miljøregistrering i skog) i området. I 1998 ble det gjort undersøkelser av biller innenfor området, og flere interessante arter ble da funnet.

Beliggenhet

Verneforslaget ligger i tilknytning til en dalgang, Styggevasdalen, like øst for Losby bruk. Et tjern, Styggevatnet, ligger sentralt i området.

Naturgrunnlag

Topografi

Styggevatnet ligger på rundt 226 m men åsene på siden strekker seg opp i over 300 m, dvs. en høydeforskjell på rundt 70 m. Ned mot Styggevatnet er det tildels bratte liser, og terrenget er stedvis kupert. En mindre bekk drenerer gjennom område fra nord mot sør.

Geologi

Berggrunnen utgjøres overveiende av granat-muskovittgneis, stedvis med disten og/eller sillimanitt, og med kalksilikatlinser. Løsmassene ned mot dalbunnene består av noe morenemateriale, mens i øvre delene av liserne er det for det meste kun et tynt humuslag.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk, vegetasjonssone: sørboreal 100% (410 daa) .

Området ligger i sin helhet i Sørboreal vegetasjonssone.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Lokaliteten dekker hele gradienten fra sump til kolle og har stor variasjon i vegetasjonstyper (fuktig-tørr og fattig-rik) innenfor et relativt lite område. På høy bonitet nede i styggevasdalen og stedvis i brattere skrenter der berggrunnen er mer oppsprukket, er vegetasjonen stort sett rik med lågurtskog og bærlyng-lågurtskog. I sigevannspåvirkete områder er det også svært frodig med høgstaudekog. Særlig nord for Styggevatnet og videre oppover mot Grevlingdalen er det mye høgstaudekog både nede i selve dalen og et lite stykke opp i dalsidene. Lenger oppover i dalsidene går vegetasjonen over til å bli fattig med skrinn lavskog og lyngskog i de høyestliggende partiene, og bærlyngskog og blåbærskog der det er bedre og/eller friskere jordsmonn. I forsengkninger i terrenget og der vannet er stillestående er det partier med sumpskog. I nordenden av Styggevatnet er det rik sumpskog med gran og enkelte svartor i tresjiktet, og der terrenget slaker ut nordover mot Grevlingdalen er det partier med intermedieære til rike sumpskog. Tresjiktet i lokaliteten domineres i stor grad av gran, men i høyreliggende og skrinnere partier er det også et høyt innslag av furu. Spredt er det også innslag av osp, bjørk, rogn, samt enkelte gråor, seljer, svartor, hassel og spisslønn.

Skogstruktur og påvirkning

Skogen i lokaliteten er for det meste gammel og godt sjiktet og forholdsvis upåvirket av nyere inngrep. Mindre lommer med noe yngre skog finnes spredt, men utgjør et svært lite areal. Arealene innenfor kjerneområdene er halvgammel til gammel gran- og furuskog som er flersjiktet, med middels til god spredning i alder og med forholdsvis mye død ved i partier. Furskogen er for det meste kompakt, men i skrinnere liser og på knauser er den noe glissen (men fortsatt storvokst). I søndre del av lokaliteten (og innenfor kjerneområde 1) har furskogen trolig alder rundt 160-200 år og det er her større partier med en del liggende død ved av både gran og furu, samt spredt med gadd. Det er også god kontinuitet i den døde veden med god spredning i nedbrytningsstadier. Mindre partier er også triviell storvokst kompakt furskog med kun spredte dødved-elementer. De frodige granskogene (innenfor kjerneområde 2) på høy bonitet nede i Styggevasdalen og noe opp langs liserne har i større partier svært mye død ved, med god kontinuitet og innslag av svært grove granlæger. I partier er også skogen i sammenbrudd, med forholdsvis mye nydanna læger. Granskogen i de mer produktive arealene veksler mellom å være en-to-flersjiktet. Høyere opp i liserne på østsiden av Styggevasdalen og Grevlingdalen er det i partier mer trivielle, men produktiv og storvokst granskog, med kun spredte elementer av død ved og stedvis også noe yngre tresjikt. Men stedvis er det også her mindre partier med en del død ved. Spredt og i partier er det gamle grove osp samt død ved av osp. Innslagsvis er det også noe død ved av andre treslag. Helt nord i lokaliteten er det partier med yngre skog, men med en del gadd og læger av særlig gran. Det er mindre spor etter tidligere plukkhogst i området, og rett sørvest for Styggevatnet er det noen gamle hogster.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Styggevasdalen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Andersen østskråning

Naturtype: Gammel furuskog - Gammel lavlandsfuruskog
BMVERDI: A

Areal: 65,5daa

Innledning: Lokaliteten er rekartlagt av Ole J. Lønnve og Maria K. Hertzberg (begge BioFokus) seint oktober 2019 i forbindelse med ordningen Frivillig vern på oppdrag for Miljødirektoratet og Fylkesmannen. Lokaliteten er tidligere kartlagt av BioFokus i forbindelse med kartlegging av nøkkelbiotoper i skog i Lørenskog og Rælingen kommuner i 1998 og 1999. Kartleggingen var en del av arbeidet med nye skogbruksplaner. Tidligere lokalitetskrivelse ble innlagt av Terje Blindheim den 21.01.2003. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men er tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. For beskrivelse av vegetasjon er NiN 2.0 lagt til grunn. Under feltarbeidet er det fokusert på dokumentasjon av rødlistete- og andre signalarter innen organismegruppene karplanter, moser, lav og sopp. Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Gammel avgrensning er uendret, men beskrivelse er oppdatert og erstatter gammel lok. BN00011246. Tidligere informasjon er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den østvendte skråningen i nedre deler av Styggevasdalen rett øst for Losby i Lørenskog kommune, Akershus fylke. Lokaliteten grenser mot yngre skog på alle kanter unntatt i nord, der det er et skille mot mer triviell gammelskog. Den avgrensede skogen strekker seg fra ca. 180-270 moh. og befinner seg i sørboreal vegetasjonssone (SB) i svakt oseanisk seksjon (O1). Berggrunnen består av forholdsvis lett forvitrelige og normalt forvitrelige bergarter som gabbro i sør og i nord granat-biotittgneis, biotitt-muskovittgneis, stedvis amfibolitt og kalksilikatlinser og stedvis migmatittisk. Løsmassedekket er tynt til manglende.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen gammel furuskog med utforming gammel lavlandsfuruskog. I de nedre deler av liene samt mot nord inngår også en del gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Vegetasjonen domineres av lavskog i sør og blåbærskog i nord, i tillegg er det også en del bærlyngskog og lyngskog. Mindre partier i sør kan betegnes som svak lyng-lågurt med snerprørkvein og fagerperikum. Furu er dominerende treslag i sør, men det er et økende innslag av særlig gran, og noe bjørk, osp, rogn i den nordlige delen av biotopen. Innslaget av gran er også noe høyere i nedre deler av lisdene.

Bruk, tilstand og påvirkning: Bestandet er trolig rundt 160-200 år og stort sett i naturskogsfase (i partier svak naturskogsfase). I sør er skogen hovedsakelig en-tosjiktet, åpen, fattig furuskog, med berg i dagen flere steder og i partier med svært mye læger og noe gadd av både gran og furu og med god kontinuitet i den døde veden. Lenger nord er skogen bedre sjiktet og andelen død ved av gran øker til fordel for død ved av furu, og hvor enkelte av granlægerne er forholdsvis grove. Generelt er det spredt med død ved i hele lokaliteten, hvor kontinuiteten i liggende død ved varierer en del, men stort sett er det middels-god spredning både i størrelse og nedbrytningsgrad. Det er enkelte spor etter tidligere plukkhogst og helt i nord er det partier med yngre skog.

Artsmangfold: Det er påvist en rekke signalarter og rødlistearter knyttet til både gammel furuskog og gammel granskog. Av rødlistearter og signalarter knyttet til furu er det registrert oransjekjuka (NT), skyggekjuka (VU), samt blomkålsopp to steder. Av arter på gran ble det funnet svartonekjuka (NT) på flere læger spredt i lokaliteten, lappkjuka (EN), prikkporekjuka (EN), hengekjuka (EN), samt forløpig ubestemt kjuka (mulig stankhvitkjuka EN). Ellers på gran er det funnet granrustkjuka og piggbroddsopp. Hvit vedkorallsopp (NT) ble funnet på ospelåg. Trolig er det potensiale for flere arter, særlig av vedboende sopp, men også noe lav, knyttet til både furu og gran.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i et skoglandskap med flere lommer med gammel barskog, blant annet er det en større lokalitet med gammel barskog rett nord for denne lokaliteten. Nærhet til andre slike gammelskoglommer bedrer overlevelse av arter knyttet til disse naturtypene også på sikt.

Verdivurdering: Lokaliteten får middels vekt på størrelse (65,5 daa), høy vekt på arts mangfold og middels til høyt vekt på tilstand. Arts mangfoldet alene gjør at lokaliteten oppnår verdi svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er ikke avhengig av skjøtsel og naturverdiene utvikler seg best uten noen form for inngrep.

2 Styggevan/Linfjell vest

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: A

Areal: 274,6daa

Innledning: Lokaliteten er rekartlagt av Ole J. Lønnve og Maria K. Hertzberg (begge BioFokus) seint oktober 2019 i forbindelse med ordningen Frivillig vern på oppdrag for Miljødirektoratet og Fylkesmannen. Lokaliteten er tidligere kartlagt av BioFokus i forbindelse med kartlegging av nøkkelbiotoper i skog i Lørenskog og Rælingen kommuner i 1998 og 1999. Kartleggingen var en del av arbeidet med nye skogbruksplaner. Samt at lokaliteten i 2002 ble vurdert i barskogvernsammenheng. Tidligere lokalitetskrivelse innlagt av Terje Blindheim den 17.12.2002. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men er tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. For beskrivelse av vegetasjon er NiN 2.0 lagt til grunn. Under feltarbeidet er det fokusert på dokumentasjon av rødlistete- og andre signalarter innen organismegruppene karplanter, moser, lav og sopp. Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Ny avgrensning (mindre utvidelse mot nord) samt ny beskrivelse erstatter gammel lok. BN00011203. Tidligere informasjon er videreført.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i øvre deler av Styggevasdalen rett øst for Losby i Lørenskog kommune, Akershus fylke, og dekker hele vestsiden av Linfjellet ned til Styggevan, samt vestsiden av Styggevan og den svært frodige dalen nordover fra vannet. Lokaliteten grenser for det meste mot yngre skog, men i nord også mot eldre-gammel skog samt tidligere kartlagt naturtypelokalitet med samme verdier (BN00011272). Den avgrensede skogen strekker seg fra ca. 220-330 moh. og befinner seg i sørboreal vegetasjonssone (SB) i svakt oseanisk seksjon (O1), i partier er lokalklimaet fuktigere. Berggrunnen består av forholdsvis lett til normalt forvitrelige bergarter som gabbro og granat-biotittgneis, biotitt-muskovittgneis, stedvis amfibolitt og kalksilikatlinser og stedvis migmatittisk. Løsmassedekket er tynt til manglende i øvre deler av dalsidene både på østsiden og vestsiden, mens det i dalbunnen og et lite stykke opp er et tynt til usammenhengende morenedekke over berggrunnen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen gammel granskog med utforming gammel lavlandsgranskog. Lokaliteten dekker hele gradienten fra sump til kolle og har stor variasjon i vegetasjonstyper (fuktig-tørr og fattig-rik) innenfor et relativt lite område. På oppsprukket berggrunn i skråningen rett vest for Styggevan er det rikt med bærlyng-lågurtskog og lågurtskog med våretknapp, blåveis, legeberonika, skogfiol, fuglevikke, markjordbær, storkransmose, skogsveve, hengeaks, snerprørkvein, skogsalat, og i tresjiktet for det meste gran, men med innslag av hassel, osp, bjørk, selje, rogn, gråor og svartor. Rett nord og i forlengelse av vannet er det rik sumpskog, samt høgstaueskog (rødlistet naturtypetype høgstaudegranskog NT) i dalbunnen og et lite stykke oppover langs lisdene, med blant annet mjødurt, skogstjerneblom, maigull, myske, strutseving, hvitbladtistel, tyrihjel, skogburkne, kildemoser og spriketormose, samt mindre innslag av spisslønn. I Grevlingdalen er det intermedier til rik sumpskog nede i dalen, samt mindre flekker med høgstaueskog oppover i lisdene. Større deler av vestsiden av Linfjellet består av fattig blåbærskog, bærlyngskog og lyngskog og følger i stor grad gradienten fra frisk til tørr opp mot høyden. Tresjiktet i lokaliteten er i stor grad dominert av gran, men oppe i høyden og på kollene er det også høyt innslag av furu, samt spredte innslag av bjørk og osp. I mindre partier er også løvtreinnslaget forholdsvis høyt.

Bergvegger finnes spredt i hele lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten varierer noe i tilstand, hvor de nedre delene skiller seg i stor grad ut ift til de øvre skogarealene opp mot Linfjellet. I de mest produktive og frodige arealene i dalbunnen og noe opp langs sidene er det i partier ganske store konsentrasjoner av liggende død ved av gran med god spredning i størrelse og nedbrytningsgrad og flere grove sterkt nedbrutte læger. I de høyereliggende partiene opp mot Linfjellet avtar dødved-mengden noe, men også her er det spredt med død ved og skogen er også her gammel. Stedvis er også skogen noe en-tosjiktet. Generelt kan man si at hele lokaliteten består i stor grad av gammel flersjiktet granskog med grove trær og relativt mye død ved i partier, og middels-høy kontinuitet i død ved. Død ved av andre treslag, særlig osp og furu, finnes spredt og det er også innslag av gamle grove osp.

Artsmangfold: Det er funnet signalarter og rødlistearter innenfor flere artsgrupper, samt knyttet til flere ulike elementer. Av arter som er avhengig av en viss skoglig kontinuitet er det funnet en del svartonekjuke (NT), samt tyrivoksskinn (VU), gul snyltekjuke (VU), bølgekjuke (NT), rynkeskinn (NT), rosenkjuke (NT), granrustkjuke og duftskinn. I sumpskogsområdene sørvest for Grevlingdalen er det forholdsvis høy luftfuktighet og mye gammelgranlav på de grove granene. Her ble det også funnet meldråpelav (VU) på en av de grove granene, en art som på Østlandet utelukkende er knyttet til gran med grov bark samt stabilt høy luftfuktighet. Huldregras (NT) ble trolig funnet i en av de mindre høgstaudeliene, men da området er kartlagt seint på sesongen er det forløpig noe usikkerhet knyttet til denne registreringen. Tidligere er det gjort funn av gubbeskjegg (NT), samt flere rødlistede biller (artskart.no). Trolig er det høyt potensiale for flere kravfulle arter knyttet både til død ved (vedboende sopp, insekter og mose) og stabilt høy luftfuktighet (særlig lav).

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i et skoglandskap med flere lommer med gammel barskog, blant annet er det en større lokalitet med gammel barskog rett sør for denne lokaliteten. Nærhet til andre slike gammelskoglommer bedrer overlevelse av arter knyttet til disse naturtypene på sikt.

Verdivurdering: Lokaliteten oppnår høy vekt på størrelse (274,6 daa), høy vekt på arts mangfold, middels-høy vekt på tilstand, samt høy vekt rikhet/bonitet. Denne lokaliteten står i meget solid kontrast til omgivelsene også når det gjelder skogkultur og treslagsfordeling. Området er et lokalt spesialområde. Biotopen dekker hele gradienten fra sump til kolle og består av gammel skog med grove trær og relativt mye død ved av ulike slag, og er samtidig av en slik størrelse at det representerer noe uvanlig på eiendommen. Tilsammen tilsier dette verdi svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er ikke avhengig av skjøtsel og naturverdiene utvikler seg best uten noen form for inngrep.

Artsmangfold

Det er påvist en rekke signalarter og rødlistearter knyttet til både gammel furuskog og gammel granskog, og skog med god kontinuitet i død ved. Til sammen er det registrert 14 rødlistede arter (15 hvis man teller med mulig stankhvitkjuke EN), hvorav 7 (8) er regnet som truet. Av rødlistearter er det i denne omgang registrert lappkjuke (EN), prikkporekjuke (EN), hengekjuke (EN), skyggekjuke (VU), tyrivoksskinn (VU), gul snyltekjuke (VU), meldråpelav (VU) ble funnet på grov gran i den fuktige skogen i Grevlingdalen, oransjekjuka (NT), hvit vedkorallsopp (NT), bølgekjuka (NT), rynkeskinn (NT), rosenkjuka (NT), og svartonekjuka (NT) ble funnet på svært mange læger spredt i området. Huldregras (NT) ble trolig funnet i en av de mindre høgstaudeliene, men da området er kartlagt seint på sesongen er det forløpig noe usikkerhet knyttet til denne registreringen. Av signalarter er det funnet blomkålsopp, granrustkjuka, piggbroddsopp og duftskinn, og partiene med stabilt høy luftfuktighet er det mye gammelgranlav på de grove granene. Tidligere er det gjort funn av gubbeskjegg (NT), samt flere rødlistede biller (artskart.no). Lokaliteten ligger i lavlandet og trolig er det høyt potensiale for flere kravfulle arter knyttet både til død ved (vedboende sopp, insekter og mose) og stabilt høy luftfuktighet (særlig lav). I 1998 ble det foretatt undersøkelser av biller i området. Fire rødlistede biller ble da funnet. I partiene med rikere vegetasjon er det også noe potensiale for kravfulle mykorrhizasopp.

Tabell: Artsfunn i Styggvassdalen. Kolonnen Totalt antall av art summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen Funnet i kjerneområde henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
	Hapalopilus aurantiacus	oransjekjuka	NT	2	1 ₂
Fugler	Picooides tridactylus	tretåspett		1	1
Karplanter	Calamagrostis arundinacea	snerprørkvein		1	2 ₁
	Cinna latifolia	huldregras	NT	1	2 ₁
	Fragaria vesca	markjordbær		1	2 ₁
	Galium odoratum	myske		1	2 ₁
	Hepatica nobilis	blåveis		2	2 ₂
	Hieracium murorum agg.	skogsvever		1	2 ₁
	Lathyrus vernus	vårerteknapp		1	2 ₁
	Matteuccia struthiopteris	strutseving		1	2 ₁
	Melica nutans	hengeaks		1	2 ₁
	Mycelis muralis	skogsalat		1	2 ₁
Lav	Cliostomum leprosum	meldråpelav	VU	1	2 ₁

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
Moser	Rhytidiadelphus triquetrus	storkransmose		1	2 ₁
Sopper	Amylocystis lapponica	lappkjuke	EN	1	1 ₁
	Anomoporia kamschatica	skyggekjuke	VU	1	1 ₁
	Antrodia sitchensis	stankhvitkjuke	EN	1	1 ₁
	Antrodiella citrinella	gul snyltekjuke	VU	1	2 ₁
	Asterodon ferruginosus	piggbroddsopp		1	1 ₁
	Cystostereum murrayi	duftskinn		2	2 ₂
	Fomitopsis rosea	rosenkjuke	NT	3	2 ₃
	Junghuhnia luteoalba	okerporekjuke		2	1 ₂
	Lentaria epichnoa	hvit vedkorallsopp	NT	1	1 ₁
	Phellinus ferrugineofuscus	granrustkjuke		2	1 ₁ 2 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	svartsoneskjuke	NT	18	1 ₇ 2 ₁₁
	Phellinus viticola	hyllekjuke		1	2 ₁
	Phlebia centrifuga	rynkeskinn	NT	2	2 ₂
	Phlebia serialis	tyrivoksskinn	VU	1	2 ₁
	Physisporinus sanguinolentus	sårkjuke		1	2 ₁
	Postia ceriflua	hengekjuke	EN	1	1 ₁
	Postia fragilis	flekkkjuke		1	1 ₁
	Skeletocutis jelicii	prikkporekjuke	EN	1	1 ₁
	Sparassis crispa	blomkålsopp		2	1 ₂
	Spongiporus undosus	bølgekjuke	NT	1	2 ₁

Avgrensning og arrondering

Verneforslaget "Styggvassdalen" er et relativt lite område (kun 412 daa), men hvor større deler av arealet består av rike lavlandsskoger og får derfor to stjerner (**) på størrelse. Innenfor avgrenset verneforslag er det store verdier knyttet til gammel dødvedrik furu- og granskog, rik granskog, samt granskog med stabilt høy luftfuktighet. Noe ungskog er tatt med for å fange opp alle verneverdiene, samt at størrelsen og beliggenheten på området tilsier at buffersoner mot mer hogstpåvirket skog er viktig. Avgrensningen inneholder mye viktig areal og kjente naturverdier er for det meste fanget opp, men noe tilgrensende areal særlig mot nord kunne med fordel vært inkludert i undersøkelsesområdet og det endelige verneforslaget. Dette gjelder blant annet for naturtypelokaliteten med lokal verdi (C-verdi) som grenser til verneforslaget i nord. Dette arealet ble ikke undersøkt under kartleggingen, men besøkt på avstand og har tydelig de samme naturkvalitetene som tilgrensende areal som er innenfor verneforslaget, med mye død ved og et miljø med stabilt høy luftfuktighet. Tilgrensende areal her vil også være viktig i et verneforslag for å få med hele sumpskogsmiljøet i Grevlingdalen, samt for å bevare det stabilt fuktige miljøet i Grevlingdalen og lenger sørover. Trolig er det også tilgrensende gammel skog lenger nord, men som ikke er naturtypekartlagt tidligere, som kan inkluderes i et evt. verneforslag. Arronderingen på verneforslaget regnes derfor som middels, da den ikke inkluderer viktige tilgrensende arealer. På arrondering får verneforslaget derfor to stjerner (**).

Vurdering og verdisetting

"Styggvassdalen" anses som et middels godt arrondert område med relativt liten grad av påvirkning de siste tiårene og skårer høyt på urørthet. Kjerneområdene med gammel gran- og furuskog dekker det meste av verneforslaget, og på gammelskogsparameterne oppnår lokaliteten høy skår på død ved mengde, middels skår på død ved kontinuitet, og lavt på gamle løvtrær. Da det er spredt med gamle furuer og gran, og generelt forholdsvis gammel gran- og furuskog, får den også høy skår på gamle bartrær. På de stedsbetingete parameterne får den høy skår på vegetasjonsvariasjon, middels skår på rikhet og topografisk variasjon, og lav skår på treslagsfordeling. Det er både i denne omgang og tidligere gjort funn av flere rødlistearter (hvorav flere truede) og signalarter knyttet til ulike treslag og innenfor flere organismegrupper. Det er også et visst potensiale for flere kravfulle arter knyttet til særlig død ved, men også til et miljø med stabilt høy luftfuktighet, samt i partier også rik bakke. Lokaliteten gis derfor høy skår på artsmangfold. Flekker med rødlistet naturtype høgstaudegran-skog (NT) finnes der vegetasjonen er rik og sigevannspåvirket. Områdets største og viktigste naturkvaliteter er knyttet til naturskogspreget barskog hvor det i partier er svært mye død ved og god skoglig kontinuitet. Variasjonen i vegetasjonstyper og innslag av rike og fuktige typer bidrar til å gi området store kvaliteter. I partier er skogen triviell med lite elementer, men da den er forholdsvis gammel og kompakt har også denne noen naturkvaliteter. Området er lite, men befinner seg i lavlandet og med relativt høyt innslag av rike skogtyper eller skog på høy bonitet, og er trolig viktig for en rekke kravfulle og sjeldne arter. Lokaliteten står også i meget stor kontrast til omgivelsene også når det gjelder skogstruktur og er samtidig av en slik størrelse at det representerer noe uvanlig på eiendommen. På denne bakgrunn vurderes derfor "Styggvassdalen" som nasjonalt verneverdig (***).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Styggvassdalen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bar-trær	Gamle løv-trær	Gamle edel-løvtrær	Tre-slagsfordeling	Topo-grafisk-variasjon	Vegeta-sjons-variasjon	Rik-het	Arter	Stør-relse	Arron-dering	Samlet verdi
1 Andersen østskråning	***	***	**	***	*	—	*	*	*	0	***	-	—	***
2 Styggevaun/Linfjell vest	***	***	**	***	*	0	*	**	***	**	***	-	—	***
Samlet vurdering	***	***	**	***	*	0	*	**	***	**	***	**	**	***

Mangeloppfyllelse

Avgrenset verneforslag "Styggvassdalen" vil kunne bidra til oppfyllelse av flere viktige mangler i skogvernet (Framstad et al. 2017). Av mangelnaturtyper inngår: 1) Gammel granskog (høy grad); 2) Gammel furuskog (høy grad). Dette gir høy mangeloppfyllelse på mangelnaturtyper. Det er forøvrig middels udekket vernebehov av gammel granskog i Oslo og Akershus. På de generelle manglene gjelder: 1) lavlandsskog (høy grad); 2) høybonitetsskog (middels grad); 3) biologisk gammel skog (høy grad). På de generelle mangler gir dette høy mangeloppfyllelse. Tilsammen gir dette verneforslaget høy mangeloppfyllelse.

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Styggvassdalen.

Mangelnaturtyper: Høy mangeloppfyllelse

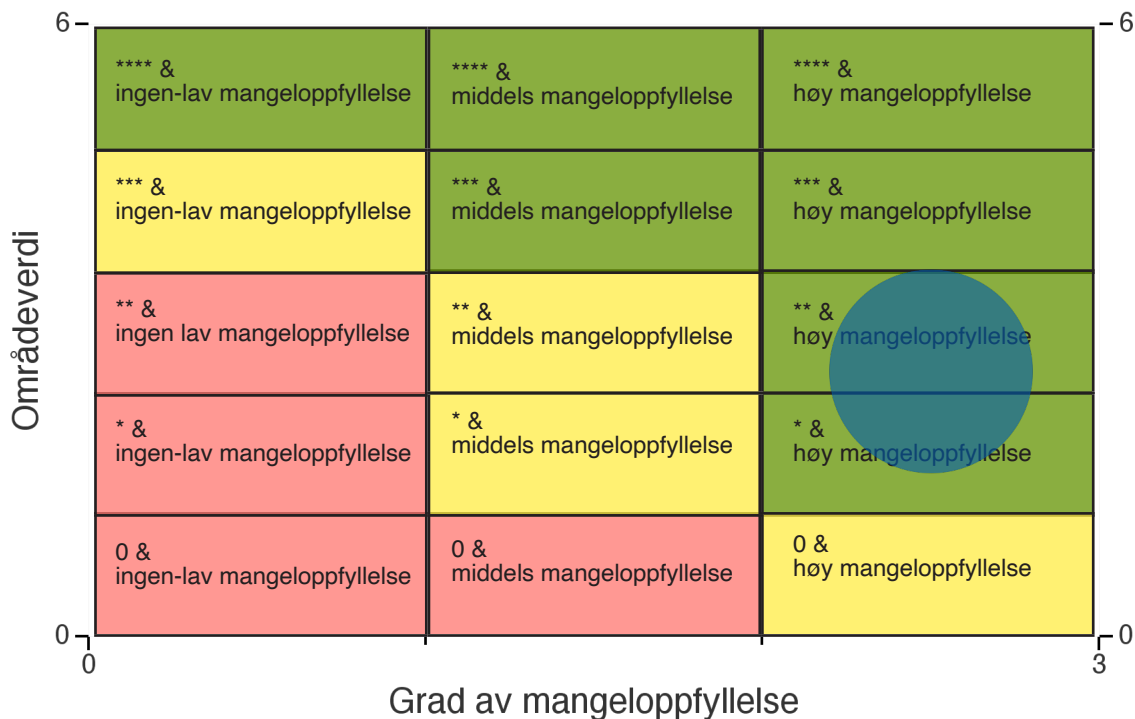
Generelle mangler (lavlandsskog, høybonitets skog og biologisk gammel skog): Høy mangeloppfyllelse

Restaurering- og utviklingspotensial: Ikke aktuell

Storområdekvaliteter: Ikke aktuell

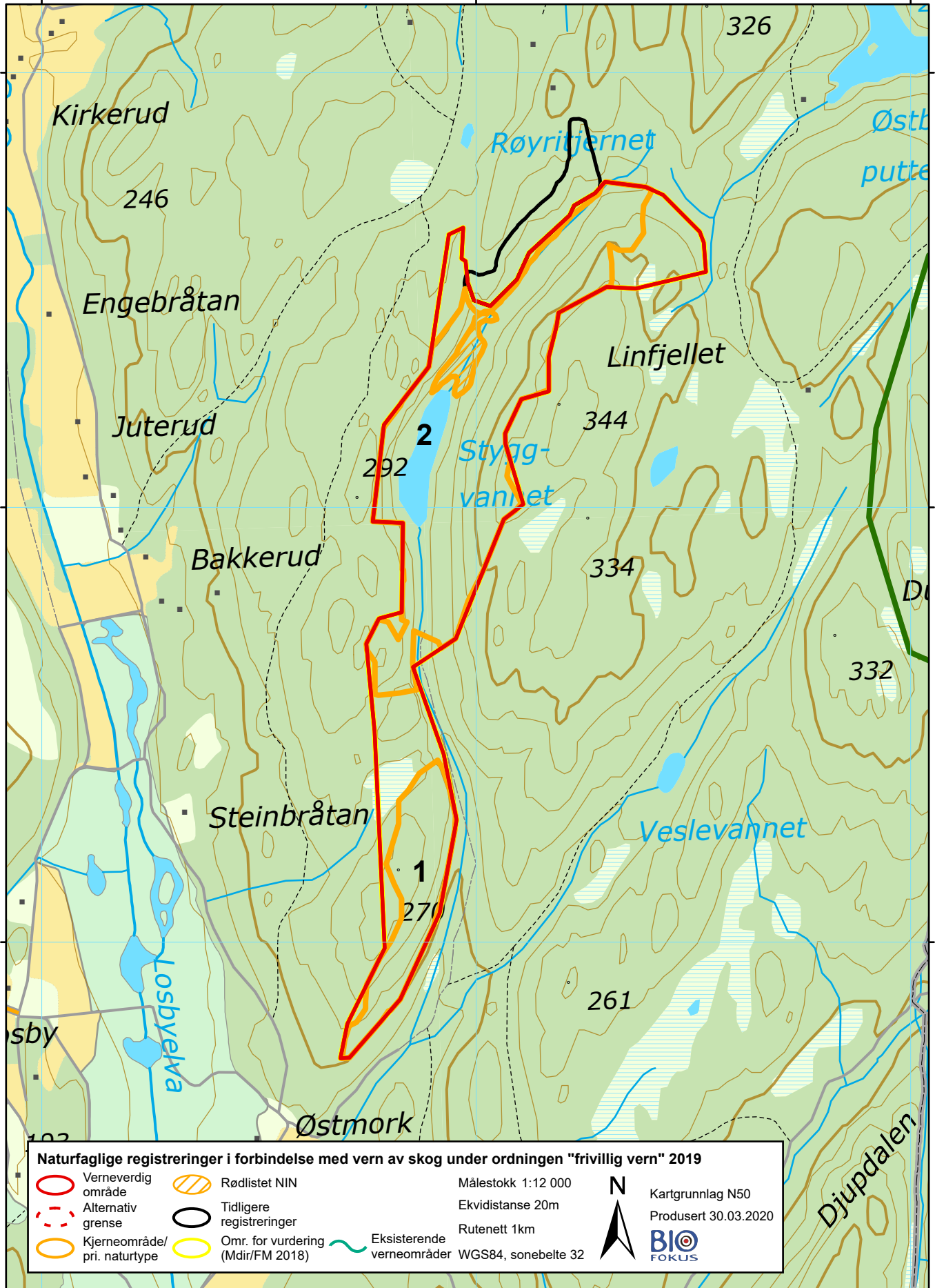
Samlet mangeloppfyllelse: Høy mangeloppfyllelse

Figur: Blå sirkel angir området Styggvassdalen sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppfyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren angir en faglig totalvurdering av områdets egnethet for vern. Figuren viser kartlagte naturverdier og mangler ved skogvernet i henhold til Framstad et al. 2017 i sammenheng. Typiske utslag kan være at områder som i dag har lav naturverdi, men som raskt kan utvikle egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, bør vurderes som kandidat for vern hvis mulig. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, men få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, settes på vent fordi det da allerede er vernet mange slike områder i en regionen. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for å undersøke mulighetene for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør områdets egnethet vurderes nærmere. Ligger den blå sirkelen over røde felter bør vern ut fra naturfaglige grunner ikke vurderes."

Referanser

- Artsdatabanken (2018). Norsk rødliste for naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Blindheim, T. 1999. Nøkkelbiotoper i skog i Lørenskog og Rælingen kommuner, Akershus http://lager.biofokus.no/sis-rapport/sistesjanse-rapport_1999-5.pdf
- Blindheim, T. 2002. Kartlegging og verdisetting av naturtyper i Lørenskog kommune, Siste Sjanse rapport 2002-6.
- Direktoratet for naturforvaltning 2006. Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006.
- Framstad, E. (red.), Blindheim, T., Granhus, A., Nowell, M., Sverdrup-Thygeson, A. 2017. Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern. NINA Rapport 1352. 149 s.
- Halvorsen, R., Bryn, A., Erikstad, L. & Lindgaard, A. 2015. Natur i Norge - NiN. Versjon 2.0.0. Artsdatabanken, Trondheim.
- Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
- Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Bilder fra området Styggvassdalen

Parti fra lokaliteten. Foto: Ole J. Lønnve

Parti fra lokaliteten Foto: Ole J. Lønnve

Blomkålsopp under furu. Foto: Ole J. Lønnve

Enkelte partier er forholdsvis bratte. Foto: Ole J. Lønnve